

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szombat

141. szám.

Pest, augusztus 26. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni csak a kiadónál országúton Kunewalder házában, vidéken a k. postahivatalnál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve fél évre Budapesten házhozhordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnegyedre Budapesten 2 ft. 30 kr. vidékre postán 3 ft. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. peng. p. fizettetik.

Pest aug. 26.

A ministerialis párt meg van akadva, már nem tudja, mit csináljon, már kétségbe van esve.

Az igaz, hogy ezt ők még nagyban tagadják, s ha valaki illyesmit nekik szemökbe mondana, harsogóan kacagnának, összeütnék bokáikat, s azt kiáltanák, hip hop, ide nézzetek, hogy volna az kétségbeesve, a ki még illy vígan tánczol, vigan futyol!

Legyen. Hanem nézze meg az olvasó, milly gyötrelmek közt várja e nép esténként a bécsi gőzöst. — Ah, ha valami kravall ütne ki, ha elkergetnék a ministeriumot, ha az alkotmányozó gyűlés magát főhatalomnak kiáltaná ki, vagy lenne republica, vernék föbe a munkások, s az aula a reactiót, a spiesburgereket, a horvát katonákat, az egész világon mindenkit, a ki csak a magyart egy ujjal is megbánthatná. —

Nyájas olvasó, szólj s mond meg, nem a kétségbeesés kívánságai-e ezek, valjon nem olyan ez: mint mikor a megszorult adós azt mondja, hogy az égből essék le lábaihoz egy zacskó arany, nem olyan-e, mint midőn a siralomházban ülő fogoly azon phantasirozik, ha valamiként a börtön falai megnyílnának, s ő szépen kisuttyanhatna.

Csaknem tagadhatja meg magát a sültgalambváras-természet.

Vessünk egy futólagos pillanatot körülményeinkre.

Hogy állunk alkotmányos szabadságunkra nézve néptünkkel, a magyarral szintúgy mint a számtalan külön fajokkal, tudjuk. A ministerialis

emberek még jobban tudják, a mennyiben ők ezen bajt orvosolhatlannak, mi pedig megfeszített szorgalommal orvosolhatónak hisszük.

Az alvidéken a legnyiltabb lázadás, melyet meg kell vallani, elég otrombául, rablócsoportnak szeretünk nevezgetni. Igenis rablócsoport volt a kezdetben, most azonban már elszánt politikai háború... egy vitéz népiség, melly magának, mint egykor a magyar, új hazát akar szerezni.

Tudjuk, mint állunk Horvátországra nézve, erről ne is szóljunk.

Olaszország vissza van foglalva, Radecki milanoi herczeg. A határőrseregek csak harc idején tartoznak külföldön lenni, ide s tova itthon lesznek. —

A magyar hadsereg. Hol létezik ez? a főtisztok lelkek mélyében a bécsi középponti kormányhoz szítanak, a mi a világon a legtermészetes dolog.

A sorkatonaság között már most a szerb háborúban is tapasztalhattunk olly jelenségeket, mellyek nem igen biztathatnak minket.

Kérdés, ha valjon e seregek Jellasics sárgafekete zászlói ellen fognak vezéreltetni, azon tapasztalt jelenségek, vesztünkre nem fognak-e még nagyobb mértékben mutatkozni.

Hát ha még Austriától támadtatunk meg?

Sokan ezt nevetségesnek hiszik. Előttünk pedig egészen természetesnek és következetesnek látszik.

A megtámadás valószínű, ha a dolgokat azon szempontból tekintjük, mellyből mi szoktunk a tények felett itélni. Tudni illik, megvizsgáljuk, mi a dolgok természetes fejlődése, mellyek s mineműek azon elemek, mellyek a cselekvényekben az elhatározó részt teszik.

Szerintünk a lehető megtámadhatóság már abban eléggé van indokolva, hogy Bécs s egy osztrák erős kormány különben meg nem állhat, ha csak Magyarországot meghódított állapotban nem tartja Bécsre nézve elhatározó életkérdés, hogy a mi termékeny mezőink gyarmati helyzet alá legyenek vetve.

De valószínű a megtámadás a ministerialis gondolkozásmód szempontjából is, a mennyiben a mi ujdívatu conservatívjeink mindent csak a diplomatikai nyilatkozatokból szeretnek megítélni, a minél pedig haszontalanabb politika széles e világon nem létezhetik.

Halljuk csak a többi között, mit mond az osztrák első minister Doblhof. Szerinte kétséges dolog az, ki fogta fel jobban a sanctio pragmatica értelmét, a magyarok-e, vagy a horvátok.

És ebből sok furcsaság következik. Az austriai

ministerium, különösen még ha a hódító parlamenttől is pártoltatik, egyszerre azzal fog fellépni, hogy nekünk a sanctio pragmaticát megmagyarozza.

Magyarozata alapjául pedig kétségkívül azt teendi, hogy a had- és pénzügy-ministerium menjen Bécsbe, mert a sanctio pragmaticán alapuló birodalmi egység ezt úgy kívánja.

Magyarország protestálni fog. A táblabírák körömszakadtig citálni fogják az 1848. III. törvényczikket. — Lesz egy viharos gyűlés, meglehet, hogy akkorára a mostani majoritás fog letörpülni; lesz szemrehányás, veszekedés, lesziszegés, s más efféle. . . .

De mi történik. Estére rettenetes hírek érkehetnek. Jö a hivatalos tudósítás, hogy seregeink egy része Jellasicsékkal egyesültek, hogy Erdélyben sikerült az oláhokat fellázítani, hogy a szászföldön már mindenütt a sárga-fekete zászló lobog, a felsővidéki tótok elpártoltak s ib.

És ez bekövetkezhetik sokkal azelőtt még az un peu schwarzgelb, s un peu nem igen magyar-szemű új katonaságból, csak egy ember is ki volna állítva.

Ezek lehetőségek. Többet mondhatunk, ezek valószínűségek. Jaj pedig az ollyan nemzetnek, melly a lehetőségek ellenében semmi erőt sem képes kiállítani. És lesz a legirtóztatóbb confusio. A legbecsületes hazafi sem fogja tudni a rémitő zavarban, mellyik párthoz kelljen szegődnie.

Kívülről semmi sympathiákra sem számíthatunk. Europa azt fogja legfőlebb gondolni: A magyar nemzet? Kár érte, ha meghal, de egy európai háboru érte még sem érdemes — legfeljebb érdekelné őket, hogy e föld is constitucionális haza legyen, de ez előbb utóbb ha más faj jö is, a kimult helyére bekövetkezhetik.

A historiában pedig számunkra megmaradt egy lap, mellyben meg lesz írva, hogy volt e földön egy dicső keleti faj, s élt a tizenhatodik századig szabadon és függetlenül a tizenkilencedikig pedig Austria védszárnya alatt, s hogy midőn elvégre szabad lett, a sors a hatalmat néhány gyenge, s félnék emberek kezébe adta, kik a megbecsülhetlen perczeket elpazarlották, s azután a nemzet a mint jött Európába, úgy eltűnt s kiveszett. —

Igy jár a nemzet, melly azt hitte, hogy rá nézve a legkritikusabb időkben elég lesz a régi táblabírói politikát folytatni, melly csak akkor volt jó, midőn a szomszéd nagy hatalomnak mellybe beolvadva voltunk, éppen az állott érdekében, hogy fenmaradásunk biztosítva legyen.

Most magunkat kell biztosítanunk. Ha magunkon nem segítünk isten sem segít meg.

Azonban ha tovább is így cselekszünk, rajtunk segítve nem lesz. És nem is érdemeljük meg, hogy segítve legyen.

Semmire sem vagyunk elkészülve, s ellenünkben minden történhetik.

A mi eddig nálunk történt oly csekélység: hogy azt egy erőlyes kormány már áprilisban véghez vihette volna. —

Pest Aug. 26.

Ülés a képviselők házában.

A katonakiállítási törvény felett megtörtént az általános szavazat. Valamint szinte a törvényjavaslat felett is, melly a ministeriumnak hatvanegy milliónyi hitelt ad s melly még sanctio előtt már végre fogna hajtani.

Kérdjük hogy nem lehetett volna ezt a katonakiállítási törvénnyel is tenni? ha a hasa rögtön szükségé úgy kívánta?

Lehetett volna, isten bizony még pedig az országgyűlés megnyitása után egy pár napra.

Ha a ministerium ez utra tér, hirt se lett volna nálunk az oppositionnak, a reactiót pedig levertük volna. — És most? De nem akarunk több keserűséget mondani. Elfojtjuk érzéseinket.

Egy interpellatio is történt az oláhok ügyében.

Serencsére előbb befejezt-tett míg az szenvedélyességre nem ment át.

Egy rettenetes tanúságot látott maga előtt a ház: hogy tudni illik a drágalátos kanapé-ministerium elmulasztotta e derék nemzetet magához és a magyar ügyhöz édesgetni.

Most e nemzet bujtogatások martalékául védtelenül oda van vetve. —

Egy rövid tényt, melly a jelen ministerium politikai kétszínűségét jellemezni fogja.

A ministerium e rettenetes időkben egy nevelési törvényjavaslatot hozott házába. Ám legyen, a mit olvághozhatunk ma, ne halasszuk holnapra.

A házában a törvény végtelen sok keserűséget okozott. Egy nap győz az oppositio, másnap ministeri kérdést tesznek belőle, s a baloldal megbukik.

Mind jó. A nemzet azt hitte: A ministerium legjobban tudja, mire van szüksége a hazának, ha e törvényt oly sürgősnek hitte, ő tudja mit cselekszik.

És mi történik?

A ministerium megengedi, hogy e törvény a felső házában simpliciter elvessék.

Eötvös védelmezte néhány szóval csak úgy pro forma — a többi minister bele se kukkant. Előre ki volt csinálva.

Egek ne hagyjatok, hát ilyen gyáva kormányunk van, ennyire mentünk, hogy a mit a nemzet képviselői előtt ezen emberek ministerialis kérdésnek declarálnak, azzal egy másik körben mit sem gondolnak. —

Magyarok! becsületes ember eddig azt hitte, hogy ministerialis kérdés csak olyan dolog lehet, melly ha el nem fogadtatik, a ministerium továbbá nem vállalhatja magára a következményekről a felelőséget. —

Illyen dolog volt-e ez, mellyet a ministerium a felsőházában még védelemre sem méltat?

Ez már aztán csak kézzelfogható, hogy az egész nevelési törvény csak időlopásért volt behozva a házába. —

Megfoghatatlanság, megfoghatatlanság. — A nemzet előtt valamit életkérdésnek nevezni, a nemzet hajlik, leszavazza egy izben maga magát, s ugyanezt a ministerium a felsőházában kutyába sem veszi.

Lehet e ennél a nemzetet otrombábban — megsérteni?

Kóficzok.

— Egy bizonyos urtól, — ki a botbüntetés tárgyalásakor éppen a ministeri asztalok mellett ünta magát — hitelesen értésünkre esett, miszerint Széchenyi minister vörös omnibusából a gróf „lovakról“ irt munkája kandikált ki, s a legerősebb argumentumok leginkább a merkwerdig táskaczen bőléséből kerültek. —

— Azt is hallottuk miszerint ezen estvén mondott beszédeért a kancsukarend nagy keresztje már utban van ő excellentiája számára: curiosusok vagyunk látni wie das doch anschauen wird.

— Ugyancsak beszéltek, hogy a gróf mióta a láncz elszakadt, naponként 3 miatyánkot mond el Clark úr nyelvén, védszentjévé sz. Patrikot választá, s felfogadta, hogy a dunaparton soha más-kép mint angolul nem beszélend. Minap estve ezt bámulva tapasztaltuk — s oka csak most világos előttünk. Hanem arra nézve is szeretnénk már egyúttal felvilágosíttatni, hogy a nevéviselő ligetben, hogy mernek némellyek éppen németül conversálni? Könnten Sie das uns nicht sagen?

— Bejelentetett, még pedig hivatalosan, miszerint a hadi törvény ismert schwarzgelb szakasza tárgyalásakor, a teremben egy táblabírónak magyar nadrágja pantalonná változott, az invalid kaszárnyán levő sas pedig szárnyát háromszor csatogtatta össze.

— Három képviselő elment a Stadtwaldliba; parancsoltak három bakhendlit, kiki megevett egyet, s a háromból kettő mégis megmaradt. A ki kitalálja, hogy ez mint történhetett, Chykytől kap egy puszit.

— Egy fiatal tiszaháti rekruta curiosus véget ért a minap. Szegény egyáltalán sehogy sem tudá betanulni a német commandoszavakat. Társai csupa könyörületből, hogy t. i. jobban assimilálódjék, organumaival az Eulenspiegelek vitézi nyelve, egy pár német betűt beadtak neki; másnap a szerencsétlen halva találtatott, a két betű petrificálva szivkamarájából vétegett ki.

— Egy jobboldali követ, vidéki unokaöcsével járkált minap a váczai utcában.

Táblabíró: már azt öcsém magam is disz-

nóságnak tartom, hogy egy nap csak három órát tanácskodunk, hanem indítványt is teszek a kielke van, hogy:

Vidéki: Isten ments uram bátyám, hiszen így is annyit rontanak, hogy soha sem tudom mikor és ki hozta helyre.

— Töredék Kovács Lajos leveléből: pajtás! non plus ultra comfortable élek: reggel angol módra felkelek, egyet sétálok az angol szűzek felé, ebédem az angol királynénál van, aztán a London kávéházba megyek, a lánczhidat napjában háromszor megnézem, úgy sziate annyiszor harapok beefsteakot is, s így tudhatod a grófnál nagyon be vagyok. No az alházában ugyan paprikás pilulákat kell nyernem, hanem ilyenkor a gróf rendesen megkínál egy prise-szel s gondolhatod ez mindent helyre hoz. Aztán tudod, az az angol hideg vér legtöbbet segít, a gróftól tanultam, s már teljesen belejöttem. Tegnap a gróf pompásan beszélt a botbüntetésről egészen magával ragadt, stb.

Utóirat: Apropos, ha — a mint hallom a grófnál akarsz tisztelkedni ne feledd veres taslitadat is elhozni, nagyon jó benyomást teendhetsz vele. —

— A felsőház elnökének soha meg nem bocsáthatjuk, hogy tegnap a karzati öröknek ülés közben rendelést adott, miként senkit fel ne ereszsenek. Egy jó álommal maradt adósunk. Egyébként mint hallottuk, akadt egy öngyilkos individuum, ki összesappermentozva a national deutsche gardistákat a bajonetteken keresztülrontott s hanyatthomlok rohant a hallgatásnak templomába; nem tudjuk épen került-e vissza, vagy petrificálva a museum szoborgyűjteménye számára ott maradt.

Egyébként a város rendes állásában van, a sőháználi nemzetör ülve strázsál, a postaelőtti pedig midőn a nap melegen nehezül fejére, átsétál Emmich boltjához s a standpunctot oda teszi át.
Don Carlos.

Palánka, augustus 20-án 1848.

Hadi gőzös Mészáros.

Tegnap elkezdtük egy kevéssé a ráczoknak jelenteni megjöttünket ugyanis, Palánkára 18-án estve érve másnap 19-én reggel átmentünk Nestyén Palánkától egy 1/2 órányira fekvő helységhez, egy mi részünkről elfoglalt kompot visszavenni, alig közeledett a mi tőlünk kiküldött csolnak, a komp átvevése végett a rácz parthoz, azonnal mintegy 20—30 lövéssel köszöntötték ezeket a ráczok, a közel fekvő házakból, mire természetesen a csolnak, a hajóhoz visszaevett, a faluból a népség látásunkkor már kihuzódott a hegyekre, és onnan nézte az egész esetet, alig hogy a ladik visszajött a hajóhoz, mi egy ágyúlövessel ijesztettük őket, mire ők 2 ágyúlövést tettek felénk, minden sérelem nélkül, erre mink is elkezdtük, a falut ágyúzni, és mindjárt az első granát, azt a helyet találta, hol az ágyúk föl voltak állítva, és az ágyú mellett álló ombereket elkergeté, s melly szerencsés lövés által biztosítva valánk, több hasonló ágyúlövéstől. A falut

kívén a magyar részét, egészen fölperzseltük, ugy annyira, hogy az egész egy láng volt, a magyar partról, Palánkán alul, 3 ágyúval segítettek az őrvonalon álló nemzetőrök, most itt maradtunk addig, míg b. Hrabovszkytól parancsot kapunk Péterváradra menetünkről.

Isten önnel

Márás Zsigmond
segéd.

Ó-Becse aug. 20. 1848.

18-kán éjjel a szabad ég alatt háltunk. 12 órakor sz. Tamás felé megindulván 3 $\frac{1}{2}$ óráig folyvást sebesen gyalogoltunk. Elő ment a vörpost, azután gyalog katonaság, huszárok, önkénytesek, mi pestiek, ismét önkénytesek, és sz. tamási kiverő magyar kaszások, közöttünk három ágyú. utánunk sok kocsi hidfákkal és markotányosnőkkel, kocsi a sebesültek számára.

A hadi sereg mellett, bizonyos távolságban, huszárok mentek, örködők, ha nem akar-e az ellenség reánk törni utunkban. —

Nem messze Turia faluhoz egy nádas-érhez jutánk, tüstént hidat csináltak, s átkeltünk rajta.

Utunkban kukoriczák közt haladtunk. Itt legjobban lehetett félni, hogy reánk lövöldöznek.

Az érhez jutván, hallottuk az első ágyúlövést. Utána nagy láng emelkedett az ég felé, sz. Tamás ég! kiáltották. A városnak tulsó részét kezdték a mieink ostromolni. Az éren túl zab közt törtünk előre.

Az alatt a várost mindig jobban gyujtogatták a belövött bombák.

A látvány szép volt, de rettentő. Mi Turia helység ostromára siettünk, alig közelítettük meg, észrevettük, hogy a faluba a tulsó részen belöttek és a házak gyuladoztak.

Valami ezer lépésnyire a falutól ágyúink megállottak egy dombon, mi pedig utána egy völgyben vonulva leültünk.

Ágyúink megdördültek, a granátgolyó füttyölve hasítá a léget, s a háztetőre esve láng követé.

Midőn a falu minden részén égett, az ágyúk elhallgattak, és a sereg a falu felé kezdett vonulni. Előre mentek a huszárok vizsgáldni.

A faluszélen senki sem mutatkozott. A környéket is megvadasztuk, valjon hátul nem támadnak-e meg, ettől sem lehetett félni, tehát a falu szélén megálltunk.

Ez sz. Tamástól nem messze van, a falu előtt köröskörül szőlőkertek vannak, ezután nyomban a folyó, a folyón a falu.

A kocsik a hidfákkal a vízhez nyomultak, és elkezdették a hidat csinálni, a mi ágyúink pedig a templom tornya felé irányoztattak, hol, a mint kivehették, fekete-sárga zászló lobogott.

Innét lesett az ellenség bennünket.

Valami tíz lövésre, a templom tetejébe háromszor találtak. A ráczok észrevevén, hogy mi hidat csináltunk, az ágyút oda állították a parthoz, s a munkások nem tudtak dolgozni tőlük.

Ekkor az ágyúinkat oda fordítottuk, de mind-

amellét ők annyira lödöztek, hogy a munka félbeszakadt. A hid előtt egy ágyúsütőnk lábát meg is lötték.

Az ágyúink ismét a toronynak szegeztek.

Az önkénytesek a parton végig elállítva egymástól plenkiroztak. Szerencséjükre egy sem esett el közülök, mert lövés után a töke és fa mellé bujtak. A mint mondják, ők löttek agyon ráczot. —

A szőlőnek mi csakugyan neki estünk, meg lehetett olvasni, mi maradt.

Ágyúink végre elhallgattak. Talán a lövés fogyott el. Az ellenség minket a toronyból meglesett, hol állunk, és a golyók egyremást szálltak felénk. Ez nekünk, kik üldögéltünk, nem tetszett.

Egyszerre egy nagy sivities hangzott felénk, és iszonyu sebességgel ütött közibénk. Hozzámtíz lépésnyire a negyedik században ülő Andreás asztalos legényt mellbe találta, fegyverét összetörte, és még egy mellette ülőnek a kardját.

A legény tüstént elterült s látogatás után kiadá lelkét.

A körüllevőkre nagy port vert, ezek és mi is felugráltunk. Mindenki elhalványodott. Siri csend lőn, a legbátrabb szájhősök is elnémultak. A golyót felvettük, szép austriai golyó volt.

Az őrnagy rendre szólított bennünket, de senki sem nyerhette vissza éberségét, a rend sokára alakult meg. Hát majd megtámadásnál milly zavar leend; — hiába még fiatal katonák vagyunk.

Ezután a golyók kisebb nagyobb, egyformán szóródtak felénk, s mi lebukással kerülgettük.

Egy kis golyó a fülem mellett repült el. Az őrnagy gyalázott bennünket, hogy bukdosunk, de mondhatom, hogy ez használt, mert ha akkor is, midőn a nagy golyó ütött közibénk, nem ültünk volna, legalább hatnak fejét elkapta volna.

A dolgot mi tréfára nem vettük. Őrnagyunk az árok mellé commandirozott, a tisztek az árokba bujtak, de ide is repültek a golyók.

Odább vonultunk, de a toronyból meglestek.

Nem volt tehát egyéb hátra, minthogy hidat nem csinálhattunk, mellyen bérohanhassunk, mint reterálni, annyival is inkább, mert az ágyúkat a falu tulsó részén is felénk irányozták, mellyek ugy álltak felénk, hogy néhány lövés által az egész hadi sereget a lábáról leseperhették volna. —

Ágyúink előre elsiettek, és mi is a hidunkat ott hagyva elillantottunk. Utánok bezzeg jött a zápor, de szerencsére nem talált bennünket.

A falu tulsó részén levő seregeink is eloldaltak. A plenkirozók iszonyu futással követtek bennünket. Ugyan megnyugodtunk, midőn a golyó nem ért utánaunk.

Ezt próbálni kell és azután szólni a bátorságról. Az ellenség ha okosabb, minket ugy körülvehetett volna, hogy moczcanni sem tudunk.

Egyikfelül kukoricza, másikkfelül egy ér környezett bennünket; — ezen szerencsésen átkelvén letelepedtünk. Éhesek és fáradtak voltunk.

Se ételünk, se italunk elegendő nem volt, nem tudom, mi okbul, a markotányosnőket viszaküldötték. Egy óra pihenés után sebes léptekkel Ó-Becsére visszasiertünk, mire oda ér-

ünk, lábainkat is alig tudtuk mozgatni, és még reá üres hassal a gyepen kellett hálnunk.

Ez szörnyü zaklatás; több éjen át se aludni, se enni, és fáradtan ellenség ellen törni. Zuglódás nagy volt.

Másnap Baldacci kapitányunk, mivel Földvári előttünk megszüdta, megsértve érezvén magát, leköszönt.

Ennek sokan megörültek, kik a halál szagától megijedtek, és azt indítványozák, osszoljunk szét; menjünk haza, vagy Földvárit tegyük le, ki olly rosszul viseli gondunkat, tegyük őrnaggyá Baldaccit.

Ezt ő el nem fogadta, mi lesz a vége nem tudom; ugy hallottam, eloszolni nem lehet. Sokan okoskodnak a csatáról, hogy árulás van benne. Mások, hogy ügyetlen taktika.

Azt mondják, előbb kellett volna a tornyot lelőni, hogy ne leshessenek bennünket, hol állunk; — mások, hogy midőn a házakat lödözték a dombról, jó lett volna az alatt a hidcsináláshoz sompolyogni; — mások, hogy mindjárt a hidat kellett volna csinálni, és ott ágyuzni az ellenségre.

Mindenik jól beszél, de az legigazabb, hogy kevés ágyúnk volt.

Egy pesti nemzetőri önkénytes.

Pest aug. 25.

A katonállítás tárgya valahára, inaszakadtan és sebesülten, keresztülvándorzott a képviselőházban. — Keresztülment a második stádiumon. —

Az első stadium volt, midőn megszavaztatott jul. 11-én — a második öt hét alatt érett meg. — S most mi történik? tulajdonkép semmi.

Következik a harmadik stádium, a sanctionalis. Ez isten tudja mikorra fog megérni, most tehát a mi történik a haza megmentésére nézve, semmi.

Okoskodás, tervezgetés, halogatás, szörszálhasogatás volt már elég, a ki még jól nem lakott vele, vagy is kinek gyomra még el nem romlott tőle, annak már örökre el volt az romolva.

Nézzük hát a dolgot a mint van, és ha látjuk a bajt, keressük a segílyt ott a hol van.

Az egész ennyiből áll: a magyar nemzetnek a házat az ellenség felgyujtotta; egyik része már ég. A többi részét is felgyujtással fenyegetik. Természetes tehát, hogy nemcsak az égő részt elfojtani, de a többit megvédeni is kell.

Ehhez sok katona szükséges, legalább 200 ezer, de nem elvben, hanem valóságban; nem jövődöben, hanem jelenleg.

S mi szükséges ehhez?

Ember, pénz, és czélszerű intézkedés.

Ember van elég. Pénze Magyarhonnak csak akkor nincs, ha nem akarja, hogy legyen, mert Magyarhonnak sok gazdag birtokosai vannak; sok kincsekkel bir, mellyek a kormány által kibocsátandó papírpénz biztosítékául szolgálhatnak; végre ha ezek nem elegendők, vagy nem azonnal eszközölhetők, ideiglenes segílyül ké-

szen állnak az ország számtalan templomai, mellyekben sok kincsek hevernek.

Pénzünk tehát csak akkor nincs, ha vagy nem tudjuk, vagy nem akarjuk tudni, hol kereszük, s szánkot eltátva, az égből várjuk aláhullani.

Ha ember és pénz van, bizony semmi ördög-ség sem kell hozzá, hogy katonaságot állítsunk, még pedig rögtön. De olyan katonaságot, melly tulajdon, s testvéreinek hazáját megvédelmezni szívesen és elszántan kész legyen, azaz: magyar katonaságot.

A mi ez ellen felhozott, mind hiábavaló beszéd, mert itt nem arról van szó, hogy mit tegyünk a mostani sorkatonasággal, s hogy miként állítsunk fel egy olyan új katonai rendszert, melly a távol jövődönnek és a lehető tökély költségeinek megfelelően, hanem arról van szó, hogy 200 ezer főnyi sereget állítsunk lehető legrövidebb idő alatt, rögtön és egyszerre, mert onnyi szükséges, hogy a hazát megmentjük és megvédelmezzük.

Az e körüli intézkedések röviden ebből állhatnak.

1. A király szentesítése ez ügyre s illetőleg törvényre, már előlegesen mint megtörténtnek tekintetik, mert az ellenkezőt mint magyar királyról nem szabad feltenni, miután e törvénytől az ország megmentése függ, s így ez sem mint halasztó, sem mint megakadályozó körülmény nem tekinthető.

2. Minden megyében biztos neveztek ki, szigorú felelősség alatt kötelelő tételve, hogy az ujonczok összeírását egyszerre egész megyében eszközölje, s népszerű emberek segítségével azok rendezését vezesse, kik részint a nemzetőrségből, részint a katonaságnál szolgált egyénekből választatnak.

3. Fegyverek az egész országban beszédnek, s egy részével a nemzetőrségnél heverő szuronyos puskák kicseréltetnek, s ezekkel az ujonczok egy része, a többi pedig közönséges puskákkal rögtön ellátatják.

4. A gyakorlatok csak a legszükségesebb hadi működésekre szoríttatnak.

5. Ruházat a lehető leggyorsabban kiállítható legyen, minek kiállítására egész országban egyszerre eszközöltetik.

6. Altiszteket az ujonczokból, tekintettel azokra, kik a nemzetőrségnél már gyakorlatban részesültek, a megyei biztos rögtön nevezzen ki. Főtiszteket a nemzetőrségből s a katonaságnál szolgált éperejű, magyarajku egyénekből a kormány szinte rögtön nevezzen ki.

7. Minden zászlóalj, nemzeti zászlójára, s

szigorú, de becsületes, világos törvényekre azonnal felelősködni s gyakorlat alá vétetik.

Egy pár lelkesítő, népszerű proclamáció kell még hozzá, s az emberek megválasztása, ember-séges bánásmód, s meg van minden.

Ezek azon általános gyakorlati elvek, mellyeket ki kell merítenünk.

Ezek azon erők, mellyeket fel kell használnunk, s mellyekre a haza megmentését alapítanunk kell.

Ha nem tesszük, s elveszünk, nem okozhatunk mást, mint önmagunkat.

Ne ártsák magokat se a kormány, se az ellenzéki pártnak ellenségei, mert úgy állnak a dolgok, hogy ők is veszni fognak, ha az ellenzéknek vesznie kell. A hazánkat fenyegető vész őket éppen úgy nem fogja kímélni, mint az ellenzékét.

S ne kecsegtessék magokat a reakció bérszolgái se, mert ha őket mint czimboráit, megkímélni is azon ellenség, melly a magyar nemzet vesztére esküdött, s talán győzni fog, — mindenestre marad annyi ereje a nemzetnek, hogy a tulajdon keblén táplált kigyókat szétiporhassa, s vesztét a vész percében legalább megboszulhassa.

Herczeg.

HIRDETÉSEK.

(1—3)

Négy világos pej herélt kocsilovak gr. Bánfi ménéséből eladó, láthatni a Zrinyi-fogadóban, s értekezhetni 19. 20. sz. alatti szobában reggeli tíz óráig.

(7—10)

Oszwald testvérek

a Jóseftéren

nemzetőrök számára ajánlják a következő feltűnő jutányos áron kész czikkeiket, mint:

Lovas- és gyalogkard alpaccafé és aczélból.

Lószerszámra való borítványok alpaccaféból.

Gombok ezüst-, alpacca- és vegyítékből.

Czimerek, lőtakaró, csákó, és töltéstárczára való, ezüst és alpaccaféból.

Gyalog- vagy lovasságnak való töltéstárczák, kardszijjak.

Derékkötők, döf- és vágzsurony- hüvelyekkel.

Gőzhajók járása.

A. A Dunán.

Pestről Bécsbe naponkint reggeli 6 órakor, Győrrel közlekedéssel.

B. A Tiszán.

Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba, Pesttel kapcsolatban: minden kedden.

„ Szegedre: minden szerdán és szombaton.

„ Tokajra: minden csütörtökön.

Szegedről Szolnokra: minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.

„ Zimonyba: minden szerdán.

Zimonyból Tittelbe, Szegedre és Szolnokra; minden csütörtökön.

Tokajból Szolnokra: minden vasárnap.

Indulási idő Szolnok, Tokaj és Szegedről: reggeli óra.

Minden kedden indul egy vontatógőzös Szegedről Zimonyba, és minden pénteken Zimonyból Szegedre.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főgynöksége.

Magyar kö-zépp. vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik Május 20-tól Augusztus végeig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 órakor.

„ „ „ tehervonat délben 11 ó. 45 p.

„ „ „ személyvonat délután 2 óra.

Szolnokból Pestre. Tehervonat reggeli 3 óra 45 percz.

„ „ „ Személyvonat reggeli 6 óra

„ „ „ 25 perczkor.

„ „ „ Személyvonat délután 2 óra

„ „ „ 15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 6 óra 30 percz.

„ „ „ délután 2 óra 30 „

„ „ „ 5 „ 30 „

Váczról Pest felé reggel 8 órakor

„ „ „ délután 4 „

„ „ „ 7 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felcélós szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.